

PROFILUL TEATRELOR POPULARE

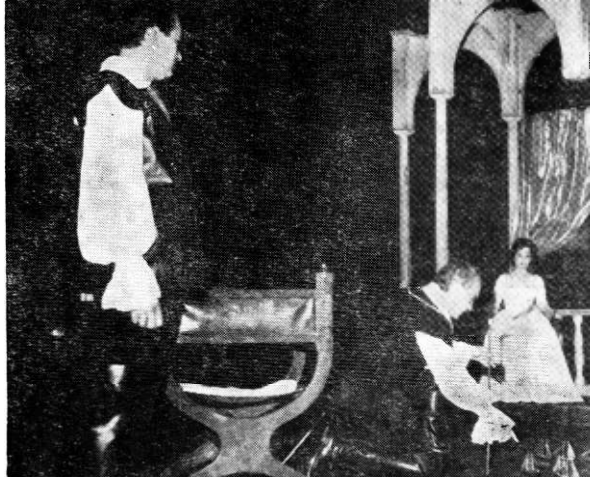
Este oare prematur să vorbim despre conturarea unui profil al acestor teatre? De obicei, un mod personal de expresie artistică se cîştigă după ani de experiență, de încercări, de sudare a colectivului, presupunînd o muncă asiduă, eforturi susținute, un crez comun, care să însuflețească strădania de-o potrivă a actorilor, regizorilor, scenografilor. Stilul unui teatru pornește de la repertoriu, de la justa și armonioasă lui alcătuire fie ciclică, fie într-o solidă unitate de idei, dar și de modalitatea realizării acestui repertoriu.

Teatrele populare sînt handicapate în alcătuirea repertoriului de preferințele instituțiilor profesionale învecinate, cărora trebuie să le acorde prioritate. Lucru, de altfel, perfect normal, dar care apare cu evidență mai ales în cazul pieselor românești, întrucît numărul acestor lucrări — puse anual în circulație — este încă destul de redus.

Limitat doar la localitatea respectivă, în colectiv pot exista lacune, pentru că, bineînțeles, transferuri de artiști amatori nu se fac. Regizorii și scenografilor pot acorda sprijin teatrelor populare numai după îndeplinirea obligațiilor lor profesionale.

Și totuși, în puținii ani care au trecut de la investirea acestor colective cu titlul de *teatru popular* se pot constata unele preferințe, unele conturări interesante, ca urmare a rezultatelor obținute. Preferința pentru piesa eroică la Teatrul popular din Lugoj a făcut ca cele mai interesante spectacole ale acestui teatru să fie obținute cu *Montserrat* de Em. Roblès sau cu *Focurile* de Magda Isanos și Eusebiu Camilar. Modalitatea intelectuală de realizare a unor spectacole ca *Hangița* de Carlo Goldoni sau *Act venetian* de Camil Petrescu (ce nu poate fi despărțită de contribuția regizorilor Ernest Ban și C. Codrescu) este caracteristică Teatrului Popular din Mediaș. Colectivul din R. Vilcea s-a apropiat cu dragoste și respect de dramaturgia românească, de la *Gaițele* de Al. Kirilescu și *Sosesc diseară* a lui Tudor Mușatescu, la *Citadela sfărîmată* de Horia Lovinescu pînă la *Fiițele* de Sidonia Drăgușanu. Receptivitatea pentru comedie s-a manifestat la Călărași prin două spectacole Caragiale deosebit de izbutite, cu *O noapte furtunoasă* și *O scrisoare pierdută*, precum și prin *Maraton pentru un soț* de Marcel Mithois. Teatrul Popular din Turnu Severin are, de obicei, un repertoriu accesibil, realizat cu onestitate: a montat cu succes basme ca *Floricea purpurie* de Brausevici, comedii ca *Un individ suspect* de B. Nușici și *Violențele lui Scapin* de Molière, piese politiste ca *Hipnoza* de Șt. Berciu și *Capcana* de Robert Thomas, piese despre activitatea ilegală a comuniștilor în anii oprîmării burgheze ca *Oameni care tac* de Al. Voitin și *N-a fost în zadar* de Al. Mirodan după A. Șiperco. La Hunedoara și la Tulcea spectacolul de masă a determinat succese de prestigiu cu *Cetatea de foc* de Mihail Davidoglu și, respectiv, *Zări necuprinse* de N. Virta.

Sînt numai cîteva exemple care ne permit să apreciem că, dacă nu o conturare de *profil*, în orice caz, una de preferințe artistice se desenează semnificativ în teatrele populare. Ce determină aceste preferințe? Fie aptitudinile și velleitățile sau gustul interpretilor, fie puterea de receptivitate sau... gustul spectatorilor. Regizorul, cunoscător și al „terenului” și aplecat cu competență asupra misiunii sale, poate îmbina și exploata aceste disponibilități, potențîndu-le și călăuzindu-le în continuare și să obțină, într-o

▲ Silvia Ponciu (Alta), Nicolae Letea (Pietro Gralla) și Alex. Cuza (Nicola) în „Act venețian“ de Camil Petrescu — Teatrul Popular din Mediaș.

▲ Mariana Drăghicescu (Niura) și Ion Mitric (Andrei) în „N-a fost în zadar“ de Al. Mirodan, după Al. Șiperco — Teatrul Popular din Turnu Severin.

strînsă comuniune și familiarizare cu echipele respective, bune rezultate nu doar de la caz la caz (de la spectacol la spectacol), ci în această perspectivă a închegării unei personalități, în măsură să marcheze și să distingă un teatru popular de altul. Pivotații rămin, așadar, un repertoriu complex (dar adecvat ambițiilor, forțelor reale și cerințelor reale, deopotrivă ale actorilor și publicului), supus unei susținute și judiciose ierarhizate munci în realizarea spectacolelor.

Pentru actuala stagiune a fost întocmit la Casa centrală a creației populare (care răspunde pe plan central de teatrele populare), un plan de măsuri menit să asigure o mai bine organizată și o mai rodnică activitate a teatrelor populare. S-a preconizat un sprijin mai eficient din partea oamenilor de specialitate în ceea ce privește întocmirea repertoriului, acordîndu-se o deosebită importanță piesei într-un act. Propunerile de repertoriu vor fi întocmite cu ajutorul comitetelor de lectură existente pe lângă fiecare teatru popular, comitete, care pot propune și noi forme de spectacol, ca spectacolul-lectură, conferințe experimentale, recitaluri de versuri, în scopul educării artistice a unor categorii de spectatori, în special tineri, contribuind astfel la lărgirea orizontului lor spiritual și la familiarizarea cu marile opere ale poeziei și dramaturgiei naționale și universale. Teatrele populare vor face schimburi de experiență, iar interpreții vor putea urma cursuri de educație estetică și de arta actorului, acolo unde nu există clase de actorie ale școlilor populare de artă.

Dincolo de orice preferință și ambiții, teatrele populare trebuie să ofere o imagine cât mai largă, mai complexă, a fenomenului teatral, punînd în contact o largă categorie de spectatori cu certe valori ale dramaturgiei mai noi sau mai vechi. Este modalitatea în care ele pot contribui la îmbogățirea spirituală și la formarea estetică a acestui public.

Mihai Crișan